

ZKUŠENOSTI Z KANADY II.

Vážené dámy, vážení pánové,

v předešlém semináři pro Senát České republiky, jsem hovořil o vzorovém programu reformy sportu kanadské vlády. Nyní bych rád pouze připomenul tři základní myšlenky této reformy, kterými jsou: **pohybová gramotnost, sociální integrace a řízení sportu a pohybových aktivit.**

Část tohoto programu se již uplatňuje také v České republice. **Ve spolupráci s univerzitou v Quebecu se snažíme zavést nové myšlenky do hodin tělocviku na českých školách.** V loňském roce jsem já sám navštívil, s tímto novým projektem výuky tělocviku, více než 120 základních a středních škol. A právě poznání stavu tělesné výchovy na českých školách bylo jedním z motivů naší společné veřejné aktivity. Mohl bych zde parafrázovat jeden zlidovělý výrok normalizačního politika, který zpětně komentoval politickou situaci v roce 1968 slovy "Stáli jsme na okraji propasti, ale již jsme učinili krok vpřed." Pokud jde o stav tělesné kultury na českých školách máme přinejmenším řádně nakročeno. **Ze škol nejen, že zmizela radost z pohybu, ale z mnoha škol zmizel pohyb sám.** Jak jste slyšeli v předchozích přednáškách olomoucké univerzity, je to situace, která nás nutí urychleně reagovat. Reforma sportu a pohybových aktivit musí být skutečně zásadní. Při další vzpomínce na doby minulé je možné říci spolu s klasikem, že **musíme naši koncepci chápání sportu otočit z hlavy na nohy.**

Jako absolvent programu MBA Sheffieldské univerzity, mám několik spolužáků i mezi státními úředníky. Jeden z nich mi nedávno radil, abych začal analýzou zájmových skupin, komu prospěje radikální reforma sportu a komu se v žádném případě nebude líbit. Abych se tedy začal zabývat tím, jak se k moci dostat a jak se u ní udržet. V oblasti technologie moci patříme nepochybně k nejrozvinutějším zemím na světě. Naopak **v oblasti řešení pohybové gramotnosti všech obyvatel, patříme na stejné místo grafu jako v úrovni financování sportu, tedy na jedno z posledních míst.**

Proč tomu tak je? Jednou z příčin je setrvačnost myšlení, kdy jsme se spokojili s tím, že sport u nás řeší ČSTV a Olympijský výbor. Je to pravda jenom do té míry, že obě organizace se starají, ať už dobře či špatně, především o soutěžní a vrcholový sport. Pokud si však zvykneme na myšlenku, že sport je kulturní záležitostí celé společnosti, zjistíme, že tímto způsobem řešíme pouze 10% obyvatel české republiky. Vše ostatní je v rukou nadšenců, dobrovolníků a zástupců organizací, z nichž někteří dnes vystupují na tomto semináři. To jistě není chyba, ale **schází nám tu stanovení strategie, koordinace, řízení a podpora v oblasti pohybových aktivit,** které by měly oslovit oněch 10 + 90 procent obyvatel naší republiky.

Takže když dnes slyšíme, že musí být jedna střešní organizace, která bude zastupovat sportovní prostředí a bude vyjednávat s vládou, dostali jsme se do situace jako bychom chtěli stavět dům od prvního patra, tedy bez základů a přízemí.

Seminář "Pohyb, zdraví a sport v 21. století." – Parlament ČR, 17. května 2012

ZKUŠENOSTI Z KANADY II.

Přítom střešní organizace, která má zastupovat práva všech sportovců, tedy všech obyvatel, tady existuje, jmenuje se vláda České republiky.

Stačí když se znovu vrátíme k základním myšlenkám reformy sportu kanadské vlády

1 pohybová gramotnost - jde o pojmenování stejné naléhavosti jako je znalost čtení a psaní. Nikdo se nerodí jako sportovec a bez pohybového vzdělávání se mnoho lidí odvrací od sportu i pohybu vůbec. Je nezbytné učit se základní pohybové a sportovní dovednosti.

2 sociální integrace – sport překračuje jazykové, kulturní a sociální bariéry. Je to jeden z hlavních integračních nástrojů moderní společnosti. Působí tak obdobně jako umění, ale možnosti sportu v sociální interakci jsou ještě větší.

3 řízení sportu a pohybových aktivit – je nezbytné užší a výraznější propojení hlavních účastníků pohybových aktivit jako jsou sportovní organizace, rodina a škola.

Z tohoto pohledu je ve stanovení pravidel a strategie úloha vlády nezastupitelná. A pokud by někoho napadlo, že na programy podobného rozsahu dnes nejsou peníze, zcela jistě tomu tak není. My jenom peníze neumíme získat. Když žádáme o granty z Evropské unie, děláme to jenom jako, předkládáme programy, které mají sport v názvu, ale nemají žádný skutečný obsah. Stalo se nám totiž, že na naší cestě pryč od státního socialismu, jsme došli k byzantské nehybnosti státního aparátu, který často funguje přesně opačně, proti smyslu své existence: dnes snad už je nezpochybnitelné, že stát musí zajišťovat občanské svobody a rovnost šancí, ale ještě nám nedošlo, že **stát především musí vytvářet prostor pro uvolnění aktivity, tvůrčích sil, obyvatel této země.**

Pojďme nyní reformu sportu začít brát vážně a požádejme inteligentně o peníze z Evropské unie. Vždyť kdyby se nám podařilo uskutečnit reformu sportu a pohybových aktivit v obdobném rozsahu v jakém proběhla v Kanadě, byli bychom v této oblasti na prvním místě v Evropě. Dovolte mi znovu opakovat hlavní slogan kanadské vlády, vyjadřující podstatu této reformy: **Chceme mistry světa a olympijské vítěze? Ano chceme, ale ještě dříve musíme chtít, aby se pohybu pravidelně věnovalo co nejvíce lidí.**

Před dvě stě padesáti lety se u nás řešil problém jak organizačně zajistit celostátní výuku čtení a psaní. A každé školou povinné dítě si dnes v této souvislosti pamatuje jméno tehdejší vládkyně Českých zemí Marie Terezie.

Dnešní výzva je podobná a stejně naléhavá. Je to výzva pohybové gramotnosti. A není důvod abychom dnes, když si sami vládneme, nezvládli tento úkol alespoň tak dobře, jako naši předkové v 18. století.

Martin Paur / Předseda Českého svazu Kin-ballu

Seminář "Pohyb, zdraví a sport v 21. století." – Parlament ČR, 17. května 2012